

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságrikkek

Osztályozás

388

Szerző

Hely

Cím A betegsegítés mizériái.

Idő

1912

Forrás: Pesti Napló

Személy

Bp.

1912 XI/10

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz

A betegsegítés mizériái.

(A magánbetegsegélyző egyesületek. — Az egyesületi alapszabályokból. — Adminisztrációs költségek. — Javaslat a megoldásra.)

(Saját tudósítónktól.) Nem jó idők járnak most itt Budapesten a társadalmi jótékonyosságra. Egyre-másra lepleződnek le egyesületi botrányok, egymást érik a napienyre kerülő visszaélések és a társadalmi jótékonyág ledől arról a pedesztárlól, ahová néhány év előtt felállították.

Pedig maga a társadalmi jótékonyág szükséges valami. Mondhatjuk, szükséges rossz, mert amíg a kereseti viszonyok és a gazdasági helyzet a mai marad, addig a társadalom jótékonyágára valóban szükség van.

De szükség volna ellenőrzésre, irányításra is. Szükség volna arra, hogy az állam felügyelete és szigorú ellenőrzése alatt csak a kívánt és megjelölt célra fordíttassanak a társadalom adományai, másrészt pedig, hogy a jótékonyág jelszava és égisze alatt valóban jótékony és szükséges működés folyjék.

(Betegsegélyezés.)

Ma is vannak Budapesten olyan egyesületek, amelyek valóban üdős jótékony működést fejtenek ki, de van az egyesületeknek egy nagy tömege, amelynél semmi jogcímet a fennállásra, semmi jogosultságot a működésre nem látunk. Ezek a betegsegélyző és temetkezési egyletek.

Budapesten több mint száz betegsegélyző és temetkezési egylet áll fenn. Ezeknek a fele gyári, vállalati vagy ipari közösségben élő egyének egylete, ilyen például a Máv. munkásainak, a rendőröknek,

kárpitossegédeknek és más hasonló csoportosulásoknak az egyesülete, de mintegy hatvan egyesület van, amelynek tagjai minden összekötő kapocs nélkül ösztetoborozott egyének.

Mi szükség van a Szent Anna, Szent Antal, Szent Borbála, Szent Donát, Szent Ferenc, Szent György, Szent Lipót, Szent Miklós, Szent Noe, Szent Péter és Pál temetkezési egyletekre és mi szükség van a nagy nevekre, legkevésbé a sovíniszta magyarnak is szeretett neveivel hivalkodó Deák Ferenc, Petőfi Sándor, Kossuth Lajos egyesületekre? (Ez utóbbit azelőtt Poel Zedeknek hívták, miért lehetett Poel Zedekből Kossuth Lajos?)

A társadalmi jótékonyásznak ez a neme mégis csak gyanus lehet a pártatlan vizsgálódó előtt.

(Az egyletek célja.)

Ezeknek az egyesületeknek alapszabályszerű célja a tagokat befizetéseik ellenében betegségük esetében segélyezni és elhalálozásuk esetén hátramaradottaiknak bizonyos temetkezési járulék kiutalványozása.

Számszerűleg a következőképpen történik az egyesület működése. Vegyük elő a Hungária betegsegélyző és temetkezési egylet alapszabályait.

A tagok három osztályba vannak sorozva. Az I. osztály tagjai évenként nyolc koronát, a II. osztály tagjai évenként hat korona negyven fillért, a III. osztály tagjai évenként négy koronát fizetnek. Ezzel szemben hat hónapi tagság után betegség esetén az I. osztálynak napi két korona, a II. osztálynak napi egy korona hatvan fillér, a III. osztálynak napi egy korona husz fillér segélyben részesülnek.

Ehhez járul még természetesen a temetkezési járulék. A tag elhalálozásakor hátramaradottai I. osztá-

lyunál százhatvan koronát, II. osztályunál százhusz koronát, III. osztályunál nyolcvan koronát kapnak.

Körülbelül ugyanez a pénzügyi beosztása a többi egyesületeknek is. És ebből a pénzügyi felállításból, a tagdíjak és a járulékok nagyságából látható, hogy a tagok kizárólag az alsóbb ipari és kereskedelmi lakosságból kerülnek ki. És ez a legfontosabb tény, amit ezeknek az egyesületeknek működésében meg lehet állapítani.

(Az egyesületek keletkezése.)

Érdekes megállapítást lehet tenni az egyesületek keletkezésére az alapszabályokból. Alig van a ma fennálló egyesületek között olyan, amelyik más egyesületek nélküli alakult. A Hungária egyesületbe például alakulásakor a Budai kölcsönös temetkezési egyesület, a Felebaráti szeretet egyesület és a Gábor arkangyal egyesület olvadt bele. Ugyanígy alakultak a többi egyesületek is, de olyan kikötéssel, hogy az előbbi egyesületek tagjai kötelesek az új egyesületbe belépni és befizetéseiket továbbra is teljesíteni.

A betegsegélyző egyesületek tehát az egyszer beiratkozott tagot nem engedik ki a körükből. Az alapszabályok intézkednek kizárásról, de kizárásról nem, a befizetett tagdíjak visszafizetéséről hol sincs szó.

Az egyesületek keletkezésekor még volt szükség valamennyire működésükre, mert betegsegélyző pénzáruk sehol sem voltak. De ma...

(Vagyonok és tisztviselők.)

Ezeknek a betegsegélyző egyesületeknek vagyona igen nagy összegre rug. És ha keressük a zárszámadásokban, hogy miért van szükség az egyesületekre, megtaláljuk a feleletet. Megtaláljuk abban,

pénztáros, ellenőr, isten tudja még mennyi. A Páduai Szent Antal-egyesület vezetősége oly találékony, hogy I., II. és III. elnöki állást kreált.

Nem állítjuk, hogy ezek az állások mind javadalommal járnak, de erkölcsi haszon mindenestre jár velük.

Hogy bizonyos része a tisztikarnak mégis milyen javadalmasban részesül és hogy a betegpénzekből mennyi megy adminisztrációra, azt a Petőfi Sándor Egyesület múlt évi zárszámadása bizonyítja.

Az együletben néhány év előtt nagy botrányok voltak, ezeket az új igazgatóság kiküszöbölte, de a 154.805 korona pénzforgalmat kimutató zárszámadásban fentartási költségek cím alatt mégis megtalálhatók a következő tételek:

Tisztviselők, pénzbeszedők stb. fizetése	18.407 K — f.
Irodai, házbér- és vegyes költségek	4479 „ 57 „
Pénzbeszedők beszédési jutaléka	14.973 „ 68 „
Irodai nyomtatványok	311 „ 88 „
Postaköltségek	762 „ 22 „
Összesen	38.934 K 35 f.

Vagyis az egyesület pénzének több mint 20 százaléka elmegy adminisztrációra.

Ezért kellene a betegsegélyző egyesületek, Hiszen élni csak kell az embereknek és milyen jól meg lehet élni ennyi pénzből.

(Megoldás.)

Tessék azonban arra gondolni, hogy az állami betegsegélyző és munkásbiztosító pénztárak milyen nehézségekkel küzdenek, milyen milliós deficitet dolgoznak és megtalálható a megoldási mód.

A belügyminisztérium ma ezekkel az egyesületekkel csakis annyiban törődik, hogy az alapszabá-

lyokat felülvizsgálja, a jelentéseket tudomásul veszi és ha nagy botrányok merülnek fel, akkor indít csak vizsgálatot.

Nem vizsgálat kell, hanem az egyesületek megszüntetése. Tessék a vagyonokat, a kötelezettséget, a tagokat átvenni és az egyesületeket az állami intézményekbe beolvasztani. Hiszen az egyesületek tagjai a fentebb közölt beüzetési táblázat szerint nagyobbbrészt munkásemberek

Ennél a radikális megoldásnál talán elvesztené néhány ur diszes elnöki állását, kevesebb pénz is menne el központosítás mellett adminisztrációs költségekre, de megvolnának oldva az országos pénztár bajai és a társadalmi jótékonyság is megszabadulna egy nem odavaló intézménytől.